

ARTICLE¹⁹

Hak Awam Mengetahui: Prinsip-prinsip mengenai Hak Perundangan Maklumat

---

The Public's Right to Know: Principles on Right to Information Legislation

ARTICLE 19 Asia Programme
Free Word Centre
60 Farringdon Road
London
EC1R 3GA
United Kingdom

T: +44 20 7324 2500
E: info@article19.org
W: www.article19.org
Tw: @article19org
Fb: facebook.com/article19org

ISBN: 978-1-910793-13-8

© ARTICLE 19, 2015

ARTICLE 19 Asia Programme
23/24, Yangon Insein Road, 1st floor
9-ward
Hlaing Township
Yangon
Myanmar

T: +95 925 348 1638
E: myanmar@article19.org
Tw: @article19asia

This work is provided under the Creative Commons Attribution-Non-Commercial- ShareAlike 2.5 licence. You are free to copy, distribute and display this work and to make derivative works, provided you: 1) give credit to ARTICLE 19; 2) do not use this work for commercial purposes; 3) distribute any works derived from this publication under a licence identical to this one. To access the full legal text of this licence, please visit: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/legalcode>.

ARTICLE 19 would appreciate receiving a copy of any materials in which information from this report is used.

The ARTICLE 19 Asia Programme's right to information project has been financed by the Government of Sweden under the Civic Space Initiative. Responsibility for the content lies entirely with the creator. The Government of Sweden does not necessarily share the expressed views and interpretations.

Karya ini disediakan mengikut lesen Creative Commons Attribution-Non-Commercial- ShareAlike 2.5. Anda bebas untuk membuat salinan, mengedarkan dan memperagakan karya ini dan menghasilkan karya terbitan, asalkan anda:

1) memberikan penghargaan kepada ARTICLE 19; 2) jangan guna karya ini bagi maksud perniagaan; 3) mengedarkan sebarang karya yang berasal daripada terbitan ini dengan mendapat kebenaran yang serupa dengan ini.

Untuk mencapai teks undang-undang penuh lesen ini, sila lawat: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/legalcode>.

ARTICLE 19 menghargai penerimaan satu salinan sebarang bahan di mana maklumat daripada laporan ini digunakan.

Buku kecil ini dibiayai separa oleh Kerajaan Sweden. Kerajaan Sweden tidak semestinya berkongsi pendapat di sini secara tersurat. ARTICLE 19 memikul tanggungjawab tunggal terhadap kandungan.

This document is dual language: English - Bahasa. It is available in Bahasa, Burmese, Chinese, Khmer, Sinhala and Vietnamese.

The Public's Right to Know: Principles on Right to Information Legislation

These Principles were originally developed in 1999 and updated in 2015. They have been endorsed by Abid Hussain, the UN Special Rapporteur on Freedom of Opinion and Expression, in his report to the 2000 Session of the United Nations Commission on Human Rights (E/CN.4/2000/63), and referred to by the Commission in its 2000 Resolution on freedom of expression, as well as by Hussain's successor Frank LaRue in 2013 in his report to the UN General Assembly in 2013 (A/68/362, 4 September 2013).

Principle 1: Maximum disclosure	2	Prinsip 1: Pendedahan Maksimum	3
Principle 2: Obligation to publish	4	Prinsip 2: Kewajipan Untuk Menerbit	5
Principle 3: Promotion of open government	6	Princip 3: Promosi Kerajaan Terbuka	7
Principle 4: Limited scope of exceptions	8	Prinsip 4: Skop Pengecualian Yang Terhad	9
Principle 5: Processes to facilitate access	10	Princip 5: Proses Untuk Memudahkan capaian	11
Principle 6: Costs	14	Prinsip 6: Kos	15
Principle 7: Open meetings	14	Prinsip 7: Mesyuarat Terbuka	15
Principle 8: Disclosure takes precedence	16	Prinsip 8: Pendedahan Diberikan Keutamaan	17
Principle 9: Protection for whistleblowers	16	Prinsip 9: Perlindungan Untuk Tukang Adu	19
About ARTICLE 19	20	Mengenai ARTICLE 19	21

Hak Awam Mengetahui: Prinsip-prinsip mengenai Hak Perundangan Maklumat

Prinsip-prinsip tersebut mula-mula dihasilkan dalam 1999 dan dikemas kini dalam 2015. Mereka telah disahkan oleh Abid Hussain, Pelapor Khas Organisasi Bangsa-bangsa Bersatu mengenai Kebebasan Pendapat dan Mengeluarkan Fikiran, dalam laporan beliau kepada sesi 2000 daripada Suruhanjaya Bangsa-Bangsa Bersatu bagi Hak Asasi Manusia (E/CN.4/2000/63), dan rujukan daripada Suruhanjaya dalam penyelesaian 2000 beliau tentang kebebasan bersuara, dan juga oleh penggantinya Frank LaRue dalam 2013 dalam laporan beliau kepada Perhimpunan Agung Bangsa-bangsa Bersatu dalam 2013 (A/68/362, 4 September 2013).

Principle 1: Maximum disclosure

Right to information legislation should be guided by the principle of maximum disclosure

The principle of maximum disclosure establishes a presumption that all information held by public bodies should be subject to disclosure and that this presumption may be overcome only in very limited circumstances (see Principle 4). This principle encapsulates the basic rationale underlying the very concept of the right to information in international law and ideally should be provided for in the Constitution to make it clear that access to official information is a basic right. The overriding goal of legislation should be to implement maximum disclosure in practice.

Public bodies have an obligation to disclose information and every member of the public has a corresponding right to receive information. The right should be available to all persons and informal and formal organisations, regardless of citizenship or residence. The exercise of this right should not require individuals to demonstrate a specific interest in the information or to explain why they wish to obtain it. Where a public authority seeks to deny access to information, it should bear the onus of justifying the refusal at each stage of the proceedings. In other words, the public authority must show that the information which it wishes to withhold comes within the scope of the limited regime of exceptions, as detailed below.

Definitions

Both ‘information’ and ‘public bodies’ should be defined broadly.

‘Information’ includes all materials held by a public body, regardless of the form in which the information is stored (document, computer file or database, audio or video tape, electronic recording and so on), its source (whether it was produced by the public body or some other entity or person) and the date of production. The legislation should also apply to information which has been classified as secret or some other designation, subjecting them to the same test as all other information. In some jurisdictions, this extends to samples of physical materials used by public bodies in public works. The law should also include, the obligation to disclose should apply to records themselves and not just the information they contain, as the context in which it is held is information also.

For purposes of disclosure of information, the definition of ‘public body’ should include all branches and levels of government including local government, elected bodies (including national parliaments), bodies which operate under a statutory mandate, nationalised industries and public corporations, non-departmental bodies or quangos (quasi non-governmental organisations), judicial bodies, and private bodies which carry out public functions (such as maintaining roads or operating rail lines) or hold decision-making authority or expend public money. No bodies, including defence and security bodies, should be exempt. Private bodies themselves should also be included if they hold information whose disclosure is likely to diminish the risk of harm to key public interests, such as the environment and health or affect individuals’ human rights. Inter-governmental organisations should also be subject to right to information regimes based on the principles set down in this document.

Prinsip 1: Pendedahan Maksimum

Rang undang-undang hak kepada maklumat seharusnya dibimbang oleh prinsip pendedahan maksimum

Prinsip pendedahan maksimum memantapkan anggapan bahawa semua maklumat yang disembunyikan oleh badan-badan am seharusnya tertakluk kepada pendedahan dan bahawa anggapan ini hanya boleh diatasi dalam keadaan yang amat terhad (lihat Prinsip 4). Prinsip ini meliputi rasional asasi yang mendasari konsep hak kepada maklumat dalam undang-undang antarabangsa dan benar-benar seharusnya disediakan untuk dalam Perlembagaan untuk membuatnya jelas bahawa capaian kepada maklumat rasmi adalah hak asasi. Matlamat utama rang undang-undang seharusnya adalah melaksanakan pendedahan maksimum pada praktiknya.

Badan-badan am mempunyai kewajipan untuk mendedahkan maklumat dan setiap anggota masyarakat mempunyai hak bersamaan untuk menerima maklumat. Hak seharusnya tersedia kepada semua orang dan organisasi formal dan tak formal, tanpa mengira kewarganegaraan atau kediaman. Penggunaan hak ini tidak seharusnya mewajibkan individu untuk menunjukkan minat tertentu dalam maklumat atau untuk menjelaskan sebab mereka ingin memperolehnya. Jika pihak berkuasa awam yang mencuba tidak memberarkan capaian kepada maklumat, ia seharus memikul tanggungjawab mewajarkan penolakan di setiap peringkat prosiding. Iaitu, pihak berkuasa awam mesti menunjukkan bahawa maklumat itu yang beliau ingin menyembunyikan datang dalam skop rejim terhad pengecualian, seperti diperincikan di bawah.

Definisi

Kedua-dua ‘maklumat’ dan ‘badan-badan am’ seharusnya ditakrifkan secara umum.

‘Maklumat’ termasuk semua bahan yang disembunyikan oleh badan am, tanpa mengira bentuk maklumat disimpan (dokumen, fail komputer atau pangkalan data, pita audio atau video, rakaman elektronik dan lain-lain), sumbernya (sama ada ia dihasilkan oleh badan am atau suatu entiti atau orang lain) dan tarikh penerbitan. Perundangan tersebut juga seharusnya berkaitan dengan maklumat yang dikelaskan sebagai rahsia atau suatu penentuan lain, mengenakan mereka kepada ujian yang sama seperti semua maklumat lain. Dalam sesetengah bidang kuasa, ini termasuk sampel-sampel bahan fizikal yang digunakan oleh badan-badan am dalam kerja raya. Undang-undang juga seharusnya merangkumi, kewajipan untuk pendedahan seharusnya dikenakan kepada rekod tersebut dan bukan hanya maklumat yang terkandung, tetapi juga dari segi maklumat yang disembunyikan.

Bagi tujuan pendedahan maklumat, definisi ‘badan am’ seharusnya merangkumi semua cawangan dan peringkat kerajaan termasuk kerajaan tempatan, badan-badan terpilih (termasuk parlimen kebangsaan), badan-badan yang dikendalikan mengikut mandat berkanun, industri-industri dimiliki negara dan syarikat awam, badan-badan bukan jabatan atau atau quangos (kuasi organisasi-organisasi bukan kerajaan), badan-badan kehakiman, dan badan-badan swasta yang menjalankan fungsi-fungsi awam (seperti senggaraan jalan raya atau mengendalikan landasan kereta api) atau memegang kuasa pembuatan keputusan atau membelanjakan wang awam. Tiada badan, termasuk badan-badan pertahanan dan keselamatan, seharusnya dikecualikan. Badan-badan swasta sendiri juga

Retention and Destruction of Information

To protect the integrity and availability of information, the law should establish minimum standards regarding the maintenance and preservation of information by public bodies. Such bodies should be required to allocate sufficient resources and attention to ensuring that public record-keeping is adequate. It should provide that obstruction of access to, or the willful destruction of information is a criminal offence.]

Principle 2: Obligation to publish

Public bodies should be under an obligation to publish key information

The right to information implies not only that public bodies respond to requests for information but also that they proactively publish and disseminate widely information of significant public interest, subject only to reasonable limits based on resources and capacity. Which information should be published will depend on the public body concerned. The law should establish both a general obligation to publish and key categories of information that must be published.

Public bodies should, as a minimum, be under an obligation to routinely publish and update the following categories of information:

- operational information about how the public body functions, including objectives, organizational structures, standards, achievements, manuals, policies, procedures, rules, and key personnel;
- information on audited accounts, licenses, budgets, revenue, spending, subsidy programmes public procurement, and contracts;
- information on any requests, complaints or other direct actions which members of the public may take in relation to the public body;
- guidance on processes by which members of the public may provide input into major policy or legislative proposals;
- the types of information which the body holds and the form in which this information is held, including any registers of documents and databases; and
- the content of any decision or policy affecting the public, along with reasons for the decision and background material of importance in framing the decision, including all environmental, social, or human rights impact assessments.

Open data and reuse

Information proactively published, as well as that released in response to requests, should be made available in open and machine readable formats when applicable, and without restrictions on its further use and publication.

seharusnya termasuk jika mereka menyembunyikan maklumat di mana pendedahan adalah berkemungkinan mengurangkan risiko kerosakan kepada kepentingan awam utama, seperti persekitaran dan kesihatan atau menjelaskan hak asasi manusia individu. Organisasi antara kerajaan juga seharusnya tertakluk kepada rejim hak kepada maklumat berdasarkan pada prinsip-prinsip yang tercatat dalam dokumen ini.

Pengekalan dan Pemusnahan Maklumat

Untuk melindungi integriti dan ketersediaan maklumat, undang-undang seharusnya menetapkan piawai minimum tentang penyelenggaraan dan pengekalan maklumat oleh badan-badan am. Badan-badan sebegitu seharusnya diwajibkan untuk menguntukkan sumber dan perhatian yang mencukupi untuk memastikan bahawa penyimpanan rekod awam adalah memadai. Ia seharusnya menyediakan bahawa halangan capaian kepada, atau pemusnahan sengaja adalah kesalahan jenayah.]

Prinsip 2: Kewajipan Untuk Menerbit

Badan-badan am seharusnya mempunyai kewajipan untuk menerbitkan maklumat penting

Hak kepada maklumat menandakan bukan hanya badan-badan am membalaik kepada permintaan untuk maklumat tetapi juga bahawa mereka secara proaktif menerbit dan menyebarluaskan maklumat kepentingan awam penting, tertakluk hanya pada had berpatut yang berasaskan sumber dan keupayaan. Maklumat mana yang seharusnya diterbitkan akan bergantung pada badan am yang berkenaan. Undang-undang seharusnya memantapkan kedua-dua kewajipan am untuk menerbit dan kategori maklumat penting yang mesti diterbitkan.

Badan am seharusnya, sedikit sekali, mempunyai kewajipan untuk secara rutin menerbit dan mengemas kini kategori maklumat berikut:

- maklumat operasi mengenai bagaimana badan am berfungsi, termasuk objektif, struktur organisasi, piawai, pencapaian, buku panduan, dasar, prosedur, peraturan, dan kakitangan utama;
- maklumat mengenai akaun beraudit, lesen, belanjawan, hasil pendapatan, perbelanjaan, perolehan awam program subsidi, dan kontrak;
- maklumat mengenai sebarang permintaan, aduan atau tindakan langsung yang lain di mana anggota masyarakat boleh ambil berhubung dengan badan am;
- bimbingan mengenai proses-proses di mana anggota-anggota masyarakat boleh memberikan input mengenai dasar utama atau cadangan perundungan;
- jenis maklumat di mana badan menyembunyikan dan bentuk maklumat ini disembunyikan, termasuk sebarang daftar dokumen dan pangkalan data; dan
- kandungan sebarang keputusan atau dasar yang menjelaskan orang awam, dengan sebab-sebab untuk keputusan tersebut dan latar belakang bahan kepentingan dalam membuat keputusan, termasuk semua persekitaran, sosial, atau hak asasi manusia menjelaskan penilaian.

Data terbuka dan guna semula

Principle 3: Promotion of open government

Public bodies must actively promote open government

Informing the public of their rights and promoting a culture of openness within government are essential if the goals of right to information legislation are to be realised. Indeed, experience in various countries shows that a recalcitrant civil service can undermine even the most progressive legislation. Promotional activities are, therefore, an essential component of a right to information regime. This is an area where the particular activities will vary from country to country, depending on factors such as the way the civil service is organised, key constraints to the free disclosure of information, literacy levels and the degree of awareness of the general public. The law should require that adequate resources and attention are devoted to the question of promoting the goals of the legislation.

Public Education

As a minimum, the law should make provision for public education and the dissemination of information regarding the right to access information, the scope of information which is available and the manner in which such rights may be exercised. In countries where newspaper distribution or literacy levels are low, the broadcast media are a particularly important vehicle for such dissemination and education. Information and communications technologies can also be effective. Local public information boards and other community-based information systems should also be used. Creative alternatives, such as town meetings or mobile film units, should also be explored. Such activities should be undertaken both by individual public bodies and a specially designated and adequately funded official body – either the one which reviews requests for information, or another body established specifically for this purpose.

Tackling the culture of official secrecy

The law should provide for a number of mechanisms to address the problem of a culture of secrecy within government. These should include a requirement that public bodies provide comprehensive right to information training for their employees. Such training should address the importance and scope of right to information, procedural mechanisms for accessing information, how to maintain and access records efficiently, the scope of whistleblower protection, and what sort of information a body is required to publish. Officials at all levels should receive some training, depending on their role.

The official body responsible for public education should also play a role in promoting openness within government. Initiatives might include incentives for public bodies that perform well, campaigns to address secrecy problems and communications campaigns encouraging bodies that are improving and criticising those which remain excessively secret. Bodies should provide annual reports to Parliament and/or Parliamentary bodies on their activities, highlighting problems and achievements, which might also include measures taken to improve public access to information, any remaining constraints to the free flow of information which have been identified, and measures to be taken in the year ahead.

Maklumat yang diterbitkan secara proaktif, dan juga disiarkan sebagai balasan kepada permintaan, seharusnya disediakan dalam format boleh dibaca mesin dan terbuka apabila berkenaan, dan tanpa had pada penggunaan dan terbitan selanjutnya.

Princip 3: Promosi Kerajaan Terbuka

Badan-badan am mesti mempromosikan kerajaan terbuka

Memaklumkan orang awam mengenai hak mereka dan menggalakkan kebukaan budaya dalam kerajaan adalah penting jika matlamat rang undang-undang hak kepada maklumat direalisasikan. Sebenarnya, pengalaman dalam pelbagai negara menunjukkan bahawa perkhidmatan awam bersikap keras kepada boleh menggugat walaupun rang undang-undang yang paling progresif. Kegiatan promosi adalah, oleh yang demikian, komponen yang penting bagi rejim hak kepada maklumat. Ini adalah kawasan di mana kegiatan tertentu akan berbeza dari negara ke negara, bergantung pada faktor-faktor seperti cara perkhidmatan awam diaturkan, halangan utama kepada pendedahan maklumat bebas, peringkat kenal huruf dan tahap kesedaran orang awam. Undang-undang seharusnya mewajibkan sumber dan perhatian yang mencukupi yang menumpukan pada soalan mengenai mempromosikan matlamat rang undang-undang.

Pendidikan Awam

Sedikit sekali, undang-undang seharusnya membuat peruntukan untuk pendidikan awam dan penyebaran maklumat tentang hak mencapai maklumat, skop maklumat yang tersedia dan cara hak sebegini boleh digunakan. Di negara-negara di mana pengedaran atau peringkat kenal huruf adalah rendah, siaran media adalah alat yang penting terutamanya untuk penyebaran dan pendidikan sebegini. Teknologi maklumat dan komunikasi juga adalah berkesan. Lembaga maklumat awam tempatan dan sistem maklumat berasaskan komuniti lain juga boleh digunakan. Pilihan lain yang kreatif, seperti mesyuarat bandar atau unit filem bergerak, juga seharusnya diperiksa dengan teliti. Kegiatan sebegini seharusnya dijalankan kedua-dua oleh badan am individu dan badan rasmi dibiayai secukupnya dan ditetapkan khas – satu mengkaji semula permintaan untuk maklumat, atau badan lain yang ditubuhkan khususnya bagi tujuan ini.

Mengatasi budaya kerahsiaan rasmi

Undang-undang seharusnya menyediakan beberapa mekanisme untuk mengemukakan masalah budaya kerahsiaan dalam kerajaan. Ini seharusnya termasuk keperluan bahawa badan am menyediakan hak komprehensif kepada latihan maklumat untuk pekerja mereka. Latihan sebegini seharusnya mengemukakan kepentingan dan skop hak kepada maklumat, mekanisme tatacara bagi mencapai maklumat, cara untuk menyelenggara dan mencapai rekod dengan cekap, skop perlindungan tukang adu, jenis maklumat suatu badan diwajibkan untuk diterbit. Pegawai di semua peringkat seharusnya menerima sedikit latihan, bergantung pada peranan mereka.

Badan rasmi yang bertanggungjawab untuk pendidikan awam juga seharusnya memainkan peranan dalam mempromosikan keterbukaan dalam kerajaan. Inisiatif mungkin termasuk

Principle 4: Limited scope of exceptions

Exceptions should be clearly and narrowly drawn and subject to strict “harm” and “public interest” tests

All individual requests for information from public bodies should be met unless the public body can show that the information falls within the scope of the limited regime of exceptions. A refusal to disclose information is not justified unless the public authority can show that the information meets a strict three-part test.

Bodies should only withhold the specific information that is exempted in documents or records and provide redacted versions of the remainder of the material.

The three-part test

- the information must relate to a legitimate aim as provided for in international law;
- disclosure must threaten to cause substantial harm to that aim; and
- the harm to the aim must be greater than the public interest in having the information.

No public bodies should be completely excluded from the ambit of the law, even if the majority of their functions fall within the zone of exceptions. This applies to all branches of government (that is, the executive, legislative and judicial branches) as well as to all functions of government (including, for example, functions of security and defence bodies). Non-disclosure of information must be justified on a case-by-case basis.

Restrictions whose aim is to protect governments from embarrassment or the exposure of wrongdoing including human rights violations and corruption can never be justified.

Legitimate aims justifying exceptions

A complete list of the legitimate aims which may justify non-disclosure should be provided in the law. This list should include only interests which constitute legitimate grounds for refusing to disclose documents and should be limited to matters recognized under international law such as law enforcement, privacy, national security, commercial and other confidentiality, public or individual safety, and the effectiveness and integrity of government decision-making processes.

Exceptions should be narrowly drawn so as to avoid limiting the disclosure which does not harm the legitimate interest. They should be based on the content, rather than the type, of the information. Information that is withheld should be routinely reviewed to ensure that the exemption still applies. For example, the justification for classifying information on the basis of national security may well disappear after a specific national security threat subsides. Exceptions should be limited to no more than 15 years, except in extraordinary circumstances.

Refusals must meet a substantial harm test

It is not sufficient that information simply fall within the scope of a legitimate aim listed in the law. The public body must also show that the disclosure of the information would cause

inseftif-inseftif bagi badan am yang menunjukkan prestasi yang baik, kempen untuk mengemukakan masalah kerahsiaan dan kempen komunikasi yang menggalakkan badan-badan yang bertambah baik dan mengkritik badan-badan yang terus berhias dengan melampau. Badan tersebut seharusnya menyediakan laporan tahunan kepada Parlimen dan/atau badan-badan Parlimen mengenai kegiatan mereka, menonjolkan masalah dan pencapaian, yang juga mungkin termasuk langkah-langkah yang diambil untuk memperbaiki capaian awam kepada maklumat, sebarang halangan yang tinggal kepada aliran maklumat yang bebas yang telah dikenal pasti, dan langkah-langkah untuk diambil dalam tahun yang akan datang.

Prinsip 4: Skop Pengecualian Yang Terhad

Pengecualian seharusnya dinyatakan dengan jelas dan teliti dan tertakluk kepada ujian “kerosakan” dan “kepentingan awam” yang ketat

Semua permintaan maklumat individu daripada badan awam seharusnya dipenuhi melainkan badan awam boleh menunjukkan bahawa maklumat terangkum dalam skop rejim pengecualian terhad. Keengganahan untuk mendedahkan maklumat adalah tidak wajar melainkan pihak berkuasa awam boleh menunjukkan bahawa maklumat memenuhi ujian yang terdiri daripada tiga bahagian yang ketat.

Badan-badan hanya seharusnya menyembunyikan maklumat tertentu yang dikecualikan dalam dokumen atau rekod dan menyediakan versi telah disunting bahan yang selebihnya.

Ujian yang terdiri daripada tiga bahagian

- maklumat mesti berkaitan dengan tujuan sah seperti disediakan dalam undang-undang antarabangsa;
- pendedahan mesti mengancam untuk menyebabkan kerosakan yang cukup besar kepada tujuan itu; dan
- kerosakan kepada tujuan mesti melebihi kepentingan awam dalam memperoleh maklumat tersebut.

Tiada badan awam seharusnya dikecualikan sepenuhnya daripada lingkungan undang-undang, walaupun sebahagian besar fungsi mereka terangkum dalam zon pengecualian. Ini berkenaan kepada semua cawangan kerajaan (iaitu, cawangan eksekutif, perundangan dan kehakiman) dan juga semua fungsi-fungsi kerajaan (termasuk, contohnya, fungsi-fungsi badan-badan keselamatan dan pertahanan). Ketakdedahan maklumat mestilah wajar satu per satu mengikut kes.

Sekatan-sekatan yang bertujuan untuk melindungi kerajaan daripada tanggungan berat atau mendedahkan perbuatan kesalahan termasuk pelanggaran hak asasi manusia dan rasuah adalah tidak wajar.

Tujuan sah mewajarkan pengecualian

Senarai lengkap tujuan sah yang mungkin mewajarkan ketakdedahan seharusnya disediakan dalam undang-undang. Senarai ini seharusnya hanya merangkumi kepentingan yang

substantial harm to that legitimate aim. In some cases, disclosure may benefit as well as harm the aim. For example, the exposure of corruption in the military may at first sight appear to weaken national defence but actually, over time, help to eliminate the corruption and strengthen the armed forces. For non-disclosure to be legitimate in such cases, the net effect of disclosure must be to cause substantial harm to the aim.

Overriding public interest

Even if it can be shown that disclosure of the information would cause substantial harm to a legitimate aim, the information should still be disclosed if the benefits of disclosure outweigh the harm. For example, certain information may be private in nature but at the same time expose high-level corruption within government. The harm to the legitimate aim must be weighed against the public interest in having the information made public. Where the latter is greater, the law should provide for disclosure of the information. Other public interests include making an important contribution to an ongoing public debate, promote public participation in political debate, improving accountability for the running of public affairs in general and the use of public funds in particular; expose serious wrongdoings, including human rights violations, other criminal offences, abuse of public office and deliberate concealment of serious wrongdoing; and benefit public health or safety.

Principle 5: Processes to facilitate access

Requests for information should be processed rapidly and fairly and an independent review of any refusals should be available

All public bodies should be required to establish open, accessible internal systems for ensuring the public's right to request and receive information. Bodies should designate an individual who is responsible for processing such requests and for ensuring compliance with the law.

Public bodies should also be required to assist applicants whose requests relate to published information, or are unclear, excessively broad or otherwise in need of reformulation. On the other hand, public bodies may be able to refuse clearly frivolous or vexatious requests that are only intended to disrupt the activities of the public body. Public bodies should not have to provide individuals with information that is contained in a publication that is freely available to the public, but in such cases the body must direct the applicant to the published source.

Provision should be made to ensure full access to information for disadvantaged groups, for example those who cannot read or write, those who do not speak the language of the record, or those who suffer from disabilities such as blindness.

The law should provide for strict time limits for the processing of requests on no more than one month.

The law should require that any refusals be accompanied by substantive written reasons,

membentuk alasan sah untuk menolak pendedahan dokumen dan seharusnya terhad kepada hal-hal yang diakui mengikut undang-undang antarabangsa seperti penguatkuasaan undang-undang, privasi, keselamatan negara, perdagangan dan kerahsiaan lain, keselamatan individu dan awam, dan keberkesan dan integriti proses membuat keputusan kerajaan.

Pengecualian seharusnya dinyatakan dengan teliti untuk mengelakkan pengedahan pendedahan yang tidak menjelaskan kepentingan sah. Ia seharusnya berdasarkan pada kandungan daripada jenis maklumat. Maklumat yang disembunyikan seharusnya dikaji semula secara rutin untuk memastikan bahawa pengecualian masih dikenakan. Contohnya, perwajaran untuk pengelasan maklumat pada asas keselamatan negara juga boleh lenyap selepas ancaman keselamatan negara yang khusus mereda. Pengecualian seharusnya dihadkan kepada tidak lebih daripada 15 tahun, kecuali dalam keadaan luar biasa.

Penolakan mesti memenuhi ujian mudarat yang cukup besar.

Adalah tidak memadai bahawa maklumat yang semata-mata terangkum dalam skop tujuan sah disenaraikan dalam undang-undang. Badan am juga mesti menunjukkan bahawa pendedahan maklumat mungkin menyebabkan kerosakan yang cukup besar kepada tujuan sah itu. Dalam sesetengah kes, pendedahan boleh bermanfaat dan juga menjelaskan tujuan. Contohnya, pendedahan rasuah dalam tentera pada pandangan pertama mungkin kelihatan melemahkan pertahanan negara tetapi sebenarnya, sepanjang masa, membantu membasmikan rasuah dan mengukuhkan angkatan tentera. Bagi ketakdedahan untuk menjadi sah dalam kes-kes sebegini, kesan akhir pendedahan mesti menyebabkan kerosakan yang cukup besar kepada tujuan.

Kepentingan awam utama

Walaupun boleh dibuktikan bahawa pendedahan maklumat boleh mengakibatkan kerosakan yang cukup besar kepada tujuan sah, maklumat masih seharusnya didedahkan jika manfaat pendedahan melebihi kerosakan. Contohnya, maklumat tertentu mungkin sulit tetapi pada waktu yang sama mendedahkan rasuah peringkat tinggi dalam kerajaan. Kerosakan kepada tujuan sah mesti dipertimbangkan terhadap kepentingan awam dalam mendedahkan maklumat secara umum. Apabila yang kedua adalah lebih besar, undang-undang seharusnya menyediakan pendedahan maklumat. Kepentingan awam lain termasuk memberikan sumbangan penting kepada debat awam yang sedang berjalan, menggalakkan penyertaan orang ramai dalam debat politik, memperbaik kebertanggungjawapan untuk pengelolaan hal ehwal awam secara umum dan secara khususnya penggunaan wang awam; mendedahkan kesalahan serius, termasuk pelanggaran hak asasi manusia, kesalahan jenayah lain, menyalahgunakan kuasa jawatan awam dan penyembunyian sengaja kesalahan serius; dan manfaat kesihatan atau keselamatan awam.

Princip 5: Proses Untuk Memudahkan capaian

Permintaan untuk maklumat seharusnya diproses dengan cepat dan adil dan kajian semula bebas sebarang penolakan seharusnya tersedia

Semua badan am seharusnya diwajibkan untuk memantapkan sistem dalaman terbuka,

based on the exemptions set out in the law and provide the applicant information on their appeal rights.

Appeals

A process for deciding upon requests for information should be specified at three different levels: within the public body; appeals to an independent administrative body; and appeals to the courts.

Provision should be made for an internal appeal to a designated higher authority within the public authority who can review the original decision.

In all cases, the law should provide for an individual right of appeal to an independent body from a refusal by a public body to disclose information. This may be either an existing body, such as an Ombudsman or a specialised administrative body established for this purpose. In either case, the body must meet certain standards and have certain powers. Its independence should be guaranteed, both formally and through the process by which the head and/or board is/are appointed. The best practice is to create an independent information commission.

Appointments should be made by representative bodies, such as an all-party parliamentary committee, and the process should be open and allow for public input, for example regarding nominations. Individuals appointed to such a body should be required to meet strict standards of professionalism, independence and competence, and be subject to strict conflict of interest rules.

The procedure by which the administrative body processes appeals over requests for information which have been refused should be designed to operate rapidly and cost as little as is reasonably possible. This ensures that all members of the public can access this procedure and that excessive delays do not undermine the whole purpose of requesting information in the first place.

The administrative body should be granted full powers to investigate any appeal, including the ability to compel witnesses and, importantly, to require the public body to provide it with any information or record for its consideration, in camera where necessary and justified.

Upon the conclusion of an investigation, the administrative body should have the power to dismiss the appeal, to require the public body to disclose the information, to adjust any charges levied by the public body, to sanction public bodies for obstructive behaviour where warranted and/or to impose costs on public bodies in relation to the appeal.

The administrative body should also have the power to refer to the courts cases which disclose evidence of criminal obstruction of access to or willful destruction of records.

The applicant should be able to appeal to the courts against decisions of the body. The court should have the full power to review the case on its merits and not be limited to the question of whether the body has acted reasonably. This will ensure that due attention is given to resolving difficult questions and that a consistent approach to right to information issues is promoted.

mudah dicapai untuk memastikan hak awam meminta dan menerima maklumat. Badan-badan tersebut seharusnya melantik seseorang individu yang bertanggungjawab untuk memproses permintaan sebegini dan memastikan pematuhan undang-undang.

Badan-badan am juga seharusnya diwajibkan untuk membantu pemohon yang mempunyai permintaan berkaitan dengan maklumat yang diterbit, atau tidak jelas, terlalu luas atau kalau tidak memerlukan perumusan semula. Sebaliknya, badan-badan am mungkin dapat menolak permintaan yang jelasnya remeh atau menyusahkan yang hanya bertujuan untuk mengganggu kegiatan badan am. Badan-badan am tidak seharusnya memberikan individu maklumat yang terkandung dalam terbitan yang adalah tersedia secara bebas kepada orang ramai, tetapi dalam kes-kes seperti itu badan tersebut mesti mengarahkan pemohon kepada sumber yang diterbitkan.

Peruntukan seharusnya dilakukan untuk memastikan capaian penuh kepada maklumat untuk kumpulan yang tidak beruntung, contohnya yang tidak boleh membaca atau menulis, yang tidak bertutur bahasa rekod tersebut, atau yang mengalami ketidakupayaan seperti kebutaan.

Undang-undang seharusnya memberikan had masa yang ketat untuk pemprosesan permintaan yang tidak melebihi satu bulan.

Undang-undang seharusnya mewajibkan bahawa sebarang penolakan disertai sebab-sebab bertulis substantif, berdasarkan pada pengecualian yang dinyatakan dalam undang-undang dan berikan maklumat kepada pemohon mengenai hak merayu mereka.

Rayuan

Proses untuk memutuskan atas permintaan untuk maklumat seharusnya ditetapkan di tiga tahap berbeza: dalam badan am; rayuan kepada badan pentadbiran bebas; dan rayuan kepada mahkamah.

Peruntukan seharusnya dibuat untuk rayuan dalaman kepada pihak berkuasa tertinggi yang ditetapkan dalam pihak berkuasa awam yang boleh mengkaji semula keputusan asal.

Dalam semua kes, undang-undang seharusnya memberikan seseorang individu hak rayuan kepada badan bebas daripada penolakan oleh badan am untuk mendedahkan maklumat. Ini mungkin sebuah badan yang wujud, seperti seorang Ombudsman atau badan pentadbiran khusus yang ditubuhkan bagi tujuan ini. Macam mana sekalipun, badan mesti memenuhi piawai tertentu dan mempunyai kuasa tertentu. Kebebasannya seharusnya dijamin, kedua-dua secara formal dan melalui proses di mana ketua dan/atau lembaga dilantik. Amalan terbaik adalah menghasilkan suatu suruhanjaya maklumat bebas.

Pelantikan seharusnya dilakukan oleh badan-badan perwakilan, seperti sebuah jawatankuasa parlimen semua parti, dan proses seharusnya terbuka dan membenarkan input orang ramai, contohnya mengenai pencalonan. Individu-individu yang dilantik kepada badan tersebut seharusnya diwajibkan untuk memenuhi piawai ketat profesionalisme, kebebasan dan kecekapan, dan tertakluk kepada peraturan percanggahan kepentingan yang ketat.

Tatacara di mana badan pentadbiran memproses rayuan atas permintaan untuk maklumat yang telah ditolak seharusnya direka untuk dikendalikan cepat dan kos sedikit mungkin. Ini memastikan bahawa semua anggota masyarakat boleh mencapai tatacara ini dan kelewatan berlebihan tidak menjaskan seluruh tujuan meminta maklumat pertamanya.

Principle 6: Costs

Individuals should not be deterred from obtaining public information by costs

The cost of gaining access to information held by public bodies should not prevent people from demanding information of public interest, given that the whole rationale behind right to information laws is to promote open access to information. It is well established that the long-term benefits of openness far exceed the costs. In any case, experience in a number of countries suggests that access costs are not an effective means of offsetting the costs of a right to information regime.

Generally the principle should be that the information is provided at no or low cost and limited to the actual cost of reproduction and delivery. Costs should be waived or significantly reduced for requests for personal information or for requests in the public interest (which should be presumed where the purpose of the request is connected with publication) and for requests from those with incomes below the national poverty line. In some jurisdictions, higher fees are levied on commercial requests as a means of subsidising public interest requests but this is generally not considered to be fully effective.

Principle 7: Open meetings

Meetings of public bodies should be open to the public

The right to information includes the public's right to know what the government is doing on its behalf and to participate in decision-making processes. Right to information legislation should therefore establish a presumption that all meetings of governing bodies are open to the public.

"Governing" in this context refers primarily to the exercise of decision-making powers, but bodies which merely proffer advice may also be covered when the advice is expected to be used to influence decisions. Political committees – meetings of members of the same political party – are not considered to be governing bodies.

On the other hand, meetings of elected bodies and their committees, planning and zoning boards, boards of public and educational authorities and public industrial development agencies would be included.

A "meeting" in this context refers primarily to a formal meeting, namely the official convening of a public body for the purpose of conducting public business. Factors that indicate that a meeting is formal are the requirement for a quorum and the applicability of formal procedural rules.

Notice of meetings is necessary if the public is to have a real opportunity to participate and the law should require that adequate notice of meetings and the substantive materials to be discussed at the meeting are given sufficiently in advance to allow for attendance and engagement. This is especially important in the case of projects relating to development as

Badan pentadbiran seharusnya diberikan kuasa penuh untuk menyiasat sebarang rayuan, termasuk keupayaan untuk memaksa saksi dan, pertama sekali, mewajibkan badan am untuk memberinya sebarang maklumat atau rekod untuk pertimbangannya, secara tertutup di mana perlu dan wajar.

Setelah suatu penyiasatan telah selesai, badan pentadbiran seharusnya mempunyai kuasa untuk menggugurkan rayuan, mewajibkan badan am untuk mendedahkan maklumat, mlaraskan sebarang tuduhan yang dikenakan badan am, membenarkan badan-badan am untuk tingkah laku suka menghalang di mana diwajarkan dan/atau untuk mengenakan kos pada badan-badan am berhubung dengan rayuan.

Badan pentadbiran juga seharusnya mempunyai kuasa untuk merujuk kepada kes mahkamah yang mendedahkan bukti gangguan jenayah pencapaian kepada atau pemusnahan sengaja rekod.

Pemohon seharusnya dapat merayu kepada mahkamah terhadap keputusan badan. Mahkamah seharusnya mempunyai kuasa penuh untuk mengkaji semula kes berdasarkan meritnya dan tidak terhad kepada soalan sama ada badan telah bertindak secara wajar. Ini akan memastikan bahawa perhatian sewajarnya diberikan untuk menyelesaikan soalan-soalan yang sukar dan bahawa pendekatan yang tidak bercanggah dengan isu-isu hak kepada maklumat digalakkan.

Prinsip 6: Kos

Individu-individu tidak seharusnya rasa terhalang daripada memperoleh maklumat awam dengan dikenakan bayaran

Kos mencapai maklumat yang disembunyikan oleh badan-badan am tidak seharusnya mencegah orang daripada meminta maklumat kepentingan awam, memandangkan seluruh rasional di sebalik hak kepada undang-undang maklumat adalah untuk menggalakkan capaian kepada maklumat yang terbuka. Sudah ditetapkan bahawa manfaat jangka panjang keterbukaan jauh melebihi kos. Walau bagaimanapun, pengalaman dalam beberapa negara menandakan kos capaian adalah bukan cara berkesan mengimbangi kos rejim hak kepada maklumat.

Secara umum prinsip seharusnya adalah maklumat diberikan secara percuma atau kos yang murah dan terhad kepada kos sebenar pengeluaran semula dan pengiriman. Kos seharusnya diketepikan atau dikurangkan secara nyata sekali untuk permintaan maklumat peribadi atau atas permintaan dalam kepentingan awam (yang seharusnya dianggap di mana tujuan permintaan yang mempunyai kaitan dengan penerbitan) dan untuk permintaan daripada mereka yang berpendapat di bawah garis kemiskinan kebangsaan. Dalam sesetengah bidang kuasa, yuran yang lebih tinggi dikenakan pada permintaan perdagangan sebagai cara pemberian subsidi permintaan kepentingan awam tetapi secara umum ini tidak dianggap berkesan sepenuhnya.

Prinsip 7: Mesyuarat Terbuka

---

part of environmental or social impact procedures.

Meetings may be closed, but only in accordance with established procedures and where adequate reasons for closure exist. Any decision to close a meeting should itself be open to the public. The grounds for closure are broader than the list of exceptions to the rule of disclosure but are not unlimited. Reasons for closure might, in appropriate circumstances, include public health and safety, law enforcement or investigation, employee or personnel matters, privacy, commercial matters and national security. Decisions made at unlawfully closed meetings should be subject to review and presumed to be void.

Principle 8: Disclosure takes precedence

Laws which are inconsistent with the principle of maximum disclosure should be amended or repealed

The law on the right to information should require that other legislation be interpreted in a manner consistent with its provisions and repealed when necessary.

The regime of exceptions provided for in the right to information law should be comprehensive and other laws should not be permitted to extend it. In particular, secrecy laws should not make it illegal for officials to divulge information which they are required to disclose under the right to information law.

In addition, officials should be protected from sanctions where they have, reasonably and in good faith, disclosed information pursuant to a right to information request, even if it subsequently transpires that the information is not subject to disclosure or contains libelous materials. Otherwise, the culture of secrecy which envelopes many governing bodies will be maintained as officials may be excessively cautious about requests for information, to avoid any personal risk.

Principle 9: Protection for whistleblowers

Individuals who release information on wrongdoing – whistleblowers – must be protected

Individuals should be protected from any legal, administrative or employment-related sanctions or harms for releasing information on wrongdoing by public or private bodies. This should be established clearly in law. The best practice is for countries to adopt comprehensive laws that apply to all related aspects of criminal, civil, administrative and labour law.

“Wrongdoing” in this context includes the commission of a criminal offence, failure to comply with a legal obligation, a miscarriage of justice, corruption or dishonesty, or serious maladministration regarding a public body. It also includes a serious threat to health, safety

Mesyuarat badan-badan am seharusnya terbuka kepada orang ramai

Hak kepada maklumat termasuk hak orang ramai untuk mengetahui apa kerajaan sedang melakukan bagi pihak mereka dan untuk menyertai proses pengambilan keputusan. Rang undang-undang hak kepada maklumat seharusnya oleh itu menetapkan anggapan bahawa semua mesyuarat badan pentadbiran adalah terbuka kepada orang ramai.

“Pentadbiran” dalam konteks ini terutamanya merujuk kepada pelaksanaan kuasa pembuatan keputusan, tetapi badan-badan yang hanya memberikan nasihat juga boleh dilindungi semasa nasihat yang dijangka digunakan untuk mempengaruhi keputusan. Jawatankuasa politik – mesyuarat anggota-anggota parti politik yang sama – tidak dianggap sebagai badan-badan pentadbiran.

Sebaliknya, mesyuarat badan-badan dipilih dan jawatankuasa mereka, lembaga perancangan dan pengezonan, lembaga pihak berkuasa pendidikan dan awam dan agensi-agensi pembangunan perindustrian awam akan termasuk.

“Mesyuarat” dalam konteks ini terutamanya merujuk kepada mesyuarat rasmi, iaitu mesyuarat yang diadakan secara rasmi oleh badan am bagi tujuan mengendalikan perniagaan awam. Faktor-faktor yang menunjukkan bahawa mesyuarat adalah rasmi adalah keperluan untuk korum dan penggunaan peraturan tatacara rasmi.

Notis mesyuarat adalah perlu jika orang ramai mempunyai peluang sebenar untuk menyertai dan undang-undang seharusnya mewajibkan notis mesyuarat yang mencukupi dan bahan-bahan substantif untuk dibincangkan di mesyuarat diberikan secukupnya terlebih dahulu untuk kehadiran dan keterlibatan. Ini adalah penting khususnya dalam kes projek-projek yang berkaitan dengan pembangunan sebagai sebahagian daripada tatacara persekitaran atau kesan sosial.

Mesyuarat boleh tertutup, tetapi hanya jika ia mengikuti tatacara yang telah dimantapkan dan sebab-sebab yang mencukupi untuk penutupan wujud. Sebarang keputusan untuk menutup mesyuarat seharusnya terbuka kepada orang ramai. Alasan untuk penutupan adalah lebih luas daripada senarai pengecualian kepada peraturan penutupan tetapi tidak terhad. Sebab-sebab untuk penutupan adalah, dalam keadaan yang wajar, termasuk kesihatan dan keselamatan awam, penguatkuasaan undang-undang atau siasatan, hal-ehwal pekerja atau kakitangan, privasi, hal-ehwal perdagangan dan keselamatan negara. Keputusan yang dibuat di mesyuarat tertutup yang menyalahi undang-undang seharusnya tertakluk kepada kajian semula dan dianggap tidak sah.

Prinsip 8: Pendedahan Diberikan Keutamaan

Undang-undang yang bercanggah dengan prinsip pendedahan maksimum seharusnya dipinda atau dimansuhkan

Undang-undang hak kepada maklumat seharusnya mewajibkan bahawa rang undang-undang lain ditafsirkan dalam cara yang tidak bercanggah dengan peruntukannya dan dimansuhkan apabila perlu.

Rejim pengecualian yang disediakan dalam undang-undang hak kepada maklumat seharusnya

or the environment, whether linked to individual wrongdoing or not.

Whistleblowers should benefit from protection as long as they acted with the reasonable belief that the information was substantially true and disclosed evidence of wrongdoing. Such protection should apply even where disclosure would otherwise be in breach of a legal or employment requirement. Those that sanction, harm or harass whistleblowers should themselves face administrative or legal sanctions or criminal penalties in the most serious cases.

In some countries, protection for whistleblowers is conditional upon a requirement to release the information to certain individuals or oversight bodies. Protection for disclosure to other individuals including to the media should be available where the persons reasonably believed that disclosure to those bodies would not result in an adequate remedy for the wrongdoing that is exposed. Anonymous disclosure should also be allowed and protected.

The “public interest” for disclosure to other parties include the media in this context would include situations where the benefits of disclosure outweigh the harm, or where an alternative means of releasing the information is necessary to protect a key interest. This would apply, for example, in situations where whistleblowers need protection from retaliation, where the problem is unlikely to be resolved through formal mechanisms, where there is an exceptionally serious reason for releasing the information, such as an imminent threat to public health or safety, or where there is a risk that evidence of wrongdoing will otherwise be concealed or destroyed.

komprehensif dan undang-undang lain tidak seharusnya dibenarkan untuk melanjutkannya. Khususnya, undang-undang kerahsiaan tidak seharusnya menjadikannya haram bagi pegawai mendedahkan maklumat di mana mereka wajib untuk mendedahkan mengikut undang-undang hak kepada maklumat.

Di samping itu, para pegawai seharusnya dilindungi daripada sebarang sekatan di mana mereka, sewajarnya dan secara jujur, telah mendedahkan maklumat menurut permintaan hak kepada maklumat, walaupun kemudiannya ia diketahui bahawa maklumat adalah tidak tertakluk kepada pendedahan atau mengandungi bahan-bahan memfitnahkan. Kalau tidak, budaya kerahsiaan yang menyelubungi badan-badan kerajaan akan dikenalkan sebagai pegawai mungkin akan terlalu berwaspada mengenai permintaan untuk maklumat, untuk mengelakkan sebarang risiko peribadi.

Prinsip 9: Perlindungan Untuk Tukang Adu

Individu-individu yang melepaskan maklumat mengenai kesalahan – tukang adu – mesti dilindungi

Individu-individu seharusnya dilindungi daripada sebarang sekatan berkaitan sebarang perundangan, pentadbiran atau pekerjaan atau mudarat kerana melepaskan maklumat kesalahan yang dilakukan oleh badan-badan awam atau swasta. Ini seharusnya dimantapkan secara jelas dalam undang-undang. Amalan terbaik untuk negara-negara untuk menerima undang-undang menyeluruh yang berkenaan kepada semua aspek berkaitan dengan undang-undang jenayah, awam, pentadbiran dan buruh.

“Kesalahan” dalam konteks ini termasuk perbuatan melakukan kesalahan jenayah, kegagalan untuk mematuhi kewajipan perundangan, salah laksana keadilan, rasuah atau ketidakjujuran, atau salah tadbir yang serius tentang badan am. Ia juga termasuk ancaman serius kepada kesihatan, keselamatan atau alam sekitar, sama ada mempunyai kaitan dengan kesalahan individu atau bukan.

Tukang adu seharusnya bermanfaat daripada perlindungan selagi mereka bertindak dengan kepercayaan munasabah bahawa sebahagian besar maklumat adalah benar dan mendedahkan bukti kesalahan. Perlindungan sebegitu seharusnya dikenakan walaupun pendedahan akan sebaliknya melanggar keperluan perundangan atau pekerjaan. Mereka yang menyekat, mencedera atau mengganggu tukang adu seharusnya menghadapi sekatan perundangan atau pentadbiran sendiri atau penalti jenayah dalam kes-kes yang paling serius.

Di sesetengah negara, perlindungan untuk tukang adu adalah bersyarat atas keperluan untuk melepaskan maklumat kepada individu tertentu atau badan-badan penyemak. Perlindungan untuk pendedahan kepada individu lain termasuk kepada media seharusnya tersedia di mana orang mempercayai dengan sewajarnya bahawa pendedahan kepada badan-badan itu tidak akan mengakibatkan remedii mencukupi bagi kesalahan yang terdedah. Pendedahan tanpa nama juga seharusnya dibenarkan dan dilindungi.

“Kepentingan awam” untuk pendedahan kepada pihak-pihak lain termasuk media dalam konteks ini akan termasuk situasi di mana manfaat pendedahan melebihi mudarat, atau

About ARTICLE 19

ARTICLE 19 envisages a world where people are free to speak their opinions, to participate in decision-making and to make informed choices about their lives.

For this to be possible, people everywhere must be able to exercise their rights to freedom of expression and freedom of information. Without these rights, democracy, good governance and development cannot happen.

We take our name from Article 19 of the Universal Declaration of Human Rights:

“Everyone has the right to freedom of opinion and expression; this right includes freedom to hold opinions without interference and to seek, receive, and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers.”

ARTICLE 19 works so that people everywhere can express themselves freely, access information and enjoy freedom of the press. We understand freedom of expression as three things:

Freedom of expression is the right to speak

- It is the right to voice political, cultural, social and economic opinions
- It is the right to dissent
- It makes electoral democracy meaningful and builds public trust in administration.

Freedom of expression is freedom of the press

- It is the right of a free and independent media to report without fear, interference, persecution or discrimination
- It is the right to provide knowledge, give voice to the marginalised and to highlight corruption
- It creates an environment where people feel safe to question government action and to hold power accountable.

Freedom of expression is the right to know

- It is the right to access all media, internet, art, academic writings, and information held by government
- It is the right to use when demanding rights to health, to a clean environment, to truth and to justice
- It holds governments accountable for their promises, obligations and actions, preventing corruption which thrives on secrecy.

Email: asia@article19.org

cara alternatif melepaskan maklumat adalah perlu untuk melindungi kepentingan utama. Ini adalah berkenaan, contohnya, dalam situasi di mana tukang adu memerlukan perlindungan daripada tindakan balas, di mana masalah tidak berkemungkinan diselesaikan melalui mekanisme formal, di mana terdapat sebab serius luar biasa untuk melepaskan maklumat, seperti ancaman hampir kepada kesihatan atau keselamatan awam, atau di mana terdapat risiko bahawa bukti kesalahan akan kalaupun tidak tersembunyi atau dimusnahkan.

Mengenai ARTICLE 19

ARTICLE 19 membayangkan sebuah dunia di mana orang bebas menyuarakan pendapat mereka, untuk menyertai pembuatan keputusan dan membuat pilihan berpengetahuan mengenai kehidupan mereka

Untuk mencapai ini, orang di merata-rata tempat mesti boleh menggunakan hak mereka kepada kebebasan mengeluarkan fikiran dan kebebasan maklumat. Tanpa hak ini, demokrasi, pentadbiran dan pembangunan yang baik tidak boleh berlaku.

Di bawah nama kami daripada Article 19 daripada Deklarasi Universal Hak Asasi Manusia: "Semua orang mempunyai hak kebebasan pendapat dan mengeluarkan fikiran; hak ini termasuk kebebasan untuk menahan diri daripada menyuarakan pendapat tanpa gangguan dan mencari, menerima, dan menyampaikan maklumat dan idea melalui sebarang media dan tanpa mengira sempadan."

ARTICLE 19 berfungsi supaya orang di merata-rata tempat boleh menyuarakan pendapat mereka secara bebas, mencapai maklumat dan menikmati kebebasan akhbar. Kami memahami kebebasan mengeluarkan fikiran sebagai tiga perkara:

Kebebasan mengeluarkan fikiran adalah hak untuk bercakap

- Adalah hak untuk menyuarakan pendapat politik, budaya, sosial dan ekonomi
- Adalah hak untuk membantah
- Ia membuat demokrasi pilihan raya bermakna dan membina kepercayaan awam dalam pentadbiran.

Kebebasan mengeluarkan fikiran adalah kebebasan akhbar

- Adalah hak media yang bebas untuk melaporkan tanpa berasa takut, diganggu, dianiaya atau diskriminasi
- Adalah hak untuk menyediakan pengetahuan, memberikan suara kepada orang ramai dan menonjolkan rasuah
- Ia menghasilkan persekitaran di mana orang berasa selamat untuk mempersoalkan tindakan kerajaan dan menganggap pihak berkuasa untuk bertanggungjawab.

Kebebasan mengeluarkan fikiran adalah hak untuk mengetahui

- Adalah hak untuk mencapai semua media, internet, seni, karya akademik, dan maklumat yang disembunyikan oleh kerajaan
- Adalah hak untuk menggunakan apabila meminta hak kepada kesihatan, alam sekitar yang bersih, kepada kebenaran dan keadilan
- Ia menganggap kerajaan untuk bertanggungjawab terhadap janji, kewajipan dan tindakan mereka, mencegah rasuah yang berkembang maju pada kerahsiaan.

DEFENDING FREEDOM
OF EXPRESSION AND INFORMATION

ARTICLE 19 Free Word Centre 60 Farringdon Road London EC1R 3GA
T +44 20 7324 2500 F +44 20 7490 0566

E info@article19.org W www.article19.org Tw @article19org facebook.com/article19org

© ARTICLE 19